

บทบรรณาธิการ

วิกฤติประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของไทยในปีที่ 51

การเคลื่อนไหวในทางรัฐสภา ตั้งแต่กลางเดือนมกราคมจนถึงต้นเมษายนที่ผ่านมา ในอันที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อที่จะคงโครงสร้างอำนาจแบบเผด็จการไว้ในรัฐธรรมนูญการปกครองประเทศต่อไป ได้กลายมาเป็นการต่อสู้ทางการเมืองระหว่างกลุ่มผู้ครองอำนาจอยู่เดิม (ภายใต้การเป็นหัวหน้าของทหารกลุ่มที่สามารถควบคุมกำลังกองทัพไว้ได้ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา) กับกลุ่มพรรคการเมืองใหญ่ และกลุ่มพลังประชาธิปไตยฝ่ายประชาชนต่าง ๆ

ความพยายามในการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อปกป้องและขยายอำนาจของกลุ่มผู้ครองอำนาจเดิมนั้นได้ปลุกความตื่นตัวและความกระตือรือร้นทางการเมืองของประชาชนทั่วไป ซึ่งถูกกดมาตั้งแต่ปี 2519 ให้ฟื้นคืนมาเป็นจิตใจที่รักและต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ที่ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางและสำแดงตนในรูปประชามติทางไปรษณีย์นับครั้งไม่ถ้วน จนกระทั่งถึงการรวมกลุ่มก่อตั้งองค์กร เช่น สมาพันธ์ประชาธิปไตย ขึ้นมา เพื่อการรณรงค์ต่อสู้ที่กษัตริย์และทหารในทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

และด้วยการหนุนช่วยกันอย่างแข็งขันระหว่างกลุ่มพรรคการเมืองใหญ่ กลุ่มพลังประชาชน ภายใต้การนำของ สมาพันธ์ประชาธิปไตย และกลุ่มนายทหารผู้สนับสนุนแนวทางประชาธิปไตย ยังผลให้ญัตติการแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่สามารถผ่านวาระ 3 ในการประชุมรัฐสภาเมื่อ 16 มีนาคมนี้ แต่แล้วภายใน 3 วันต่อมา กลุ่มหัวทอกของฝ่ายครองอำนาจเดิมก็สามารถผลักดันให้เกิดการยุบสภาอย่างกระทันหัน ยังผลให้ต้องมีการประกาศการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในวันที่ 18 เมษายน อันเป็นเวลาก่อนที่บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญจะสิ้นสุดลงเพียงไม่กี่วัน ...สภาพการณ์นี้ย่อมเป็นการพิสูจน์ว่ากลุ่มผู้ครองอำนาจเดิมนั้นย่อมต้องคืนระบอบประชาธิปไตยที่พวกเขาคือ ไปอย่างสุดฤทธิ์.

ความขัดแย้งดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นปรากฏการณ์ที่อันโหดร้ายส่วนหนึ่งของสังคมไทย ซึ่งย่อมสะท้อนถึงความขัดแย้งในโครงสร้างส่วนล่างหรือความขัดแย้งในปริมาตรทางเศรษฐกิจด้วยเช่นเดียวกัน แม้ภาพที่สะท้อนเข้าสู่ความรู้สึกของเรายังอยู่ในภาวะการณ์ที่ยังมิได้ตกผลึกอย่างชัดเจน หากเราก็พอเห็นได้ว่าในขณะที่สังคมไทยกำลังก้าวไปอย่างมีลักษณะแห่งทุนนิยมแบบพึ่งพาหรือทุนนิยมรอบนอกนั้น ใน

(4)

ค้ำหลักความขัดแย้งก็ยังคงดำรงอยู่ระหว่างกลุ่มทุนต่าง ๆ กับกลุ่มผู้ใช้แรงงานทั่วไป ความขัดแย้งคู่หนึ่งเป็นความขัดแย้งพื้นฐานที่ดำรงอยู่เสมอ หากแต่มีการปะทุขึ้นเป็นครั้งคราวโดยองค์กรของฝ่ายหลังมักถูกแบ่งแยกและทำลาย ตลอดจนเบี่ยงเบนพลังอยู่ตลอดเวลา

วิกฤติการณ์รัฐธรรมนูญในครั้งนี้นี้ หากเราพิจารณาถึงเนื้อหาสาระของมัน ก็อาจถือได้ว่าเป็นการแย่งชิงการนำในอำนาจรัฐของกลุ่มทุนประเภทต่าง ๆ กล่าวคือกลุ่มผู้ครองอำนาจอยู่เดิมซึ่งผลักดันให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ได้รับแรงสนับสนุนและเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของกลุ่ม *ทุนจารีตนิยม* ซึ่งบางส่วนพัฒนามาจากกลุ่มเจ้าที่ดิน และมีอิทธิพลอย่างสูงอยู่ในระบบราชการ และ *กลุ่มทุนผูกขาดขนาดใหญ่ที่เป็นพันธมิตรและพึ่งพากลุ่มทุนจารีตนิยมมาในอดีต* (ในขณะที่ยังกลุ่มทุนจารีตนิยมส่วนหนึ่งก็ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบรรษัทข้ามชาติ) ส่วนกลุ่มที่อยู่ตรงข้ามกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่ม *ทุนการเงินและการคลังขนาดใหญ่* (ซึ่งผูกพันอยู่กับการกูดึงทุนของทุนชนากลางและขนาดเล็ก และทุนภาคชนบทในการลงทุนในประเทศ จึงแสดงลักษณะแนวโน้มเป็นตัวแทนทุนแห่งชาติก่อนข้างสูง) และ *กลุ่มทุนอุตสาหกรรมภายในชนากลางและขนาดเล็ก* รวมทั้ง *กลุ่มทุนนายหน้าผูกขาด* ซึ่งเป็นพันธมิตรแบบแน่นกับกลุ่มบรรษัทข้ามชาติและมีพฤติกรรมเป็น *ทุนนายหน้า*

การขัดแย้งระหว่างกลุ่มทุนจารีตนิยมและทุนกลุ่มอื่น ๆ ได้ปะทุขึ้นหลายฉากในเวทีทางเศรษฐกิจและในช่วงสี่ห้าปีที่ผ่านมาเมื่อเวทีทางการเมืองในระบบรัฐสภาได้เปิดขึ้นอีกครั้ง พรรคการเมืองอันเป็นตัวแทนกลุ่มทุนต่าง ๆ ก็ได้เข้ามากุมอำนาจรัฐบางส่วนไว้ได้ และความขัดแย้งระหว่างทุนกลุ่มต่าง ๆ ก็ได้ปรากฏขึ้นอย่างโดดเด่น ในบรรยากาศเช่นนี้กลุ่มผู้กุมอำนาจรัฐเดิมซึ่งได้แก่ข้าราชการประจำภายใต้การนำของทหารกลุ่มหนึ่ง ก็เริ่มขยายการรุกรานทางการเมืองเพื่อแย่งชิงอำนาจนั้นคืนมา และแน่นอน กลุ่มทุนจารีตนิยมก็เป็นพันธมิตรที่แนบแน่นกับกลุ่มนี้ และความหมายอันแท้จริงของการรุกรานทางการเมืองเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญและการยุบสภาก็คือการแย่งชิง, ปกป้องและขยายอำนาจของกลุ่มข้าราชการประจำและทุนจารีตนิยมนั่นเอง.

กลุ่มผลักดันให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ ได้อ้างว่าจะมีการขยายเสรีภาพและอธิปไตยของปวงชน และสร้างสรรค์ระบบประชาธิปไตยขึ้นมา ซึ่งเราเห็นว่านี่ย่อมเป็นหลักการที่ดี หากแต่เราไม่สามารถจะเห็นด้วยในแง่วิธีการ โดยที่หลักการที่อ้างว่าเพื่อประชาธิปไตยนั้นตั้งอยู่บนวิธีการที่เบียดเบียนโอกาสให้มีการใช้อำนาจและการเลือกสรรตามอำเภอใจโดยกลุ่มบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น ย่อมมีอาจถือได้ว่าเป็นหลักการประชาธิปไตยทั้งนี้หลักการพื้นฐานที่สำคัญข้อหนึ่งในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย ก็คือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดชะตากรรมของตนเองและการเปิดโอกาสและทางเลือกต่าง ๆ ให้แก่สังคมส่วนรวมอย่างกว้างขวางไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

กลุ่มผลักดันให้แก้ไขรัฐธรรมนูญยังได้ยึดถึงเหตุผลที่จะต้องดำเนินการเช่นนั้นเพื่อสกัดกั้นระบอบเผด็จการทางรัฐสภาโดยกลุ่มทุนผูกขาด... เมื่อเราพิจารณาถึงพรรคการเมืองใหญ่ชั้นนำในเวทีการเมืองไทย

ในปัจจุบัน ก็ไม่ปฏิเสธว่ากลุ่มทุนผูกขาดมีอิทธิพลในพรรคต่าง ๆ เหล่านี้ และแนวโน้มที่จะเกิดระบบเผด็จการทางรัฐสภาก็อาจเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม การสกัดกั้นแนวโน้มเช่นนี้มีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้โดยการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังกล่าวเพียงเท่านั้น การหวังที่จะสกัดกั้นแนวโน้มนี้โดยการคงอำนาจวุฒิสมาชิก และให้ข้าราชการประจำดำรงตำแหน่งทางการเมืองควบกันไต่กัน มิใช่ทางออกในการแก้ปัญหาอย่างแน่นอน มีแต่การพัฒนาองค์กรของประชาชนที่เป็นอิสระ ที่ปราศจากการแทรกแซงของกลไกของรัฐเท่านั้นที่จะช่วยสกัดกั้นแนวโน้มนี้ได้อย่างเป็นผลดีกว่า

หากพิจารณาจากประวัติศาสตร์การเมืองไทยในช่วงครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าระบบประชาธิปไตยภายใต้การนำของพรรคการเมืองถูกบีบคั้นโอกาสที่จะพัฒนาและหยั่งรากถึงประชาชนอันจะประกอบขึ้นเป็นพลังประชาธิปไตยอันแข็งแกร่ง ทั้งนี้ก็เพราะการเติบโตของกล่มเผด็จการภายใต้การนำของข้าราชการประจำซึ่งผลัดเปลี่ยนกันขึ้นครองอำนาจรัฐ ภายใต้ภาวะการณ์เช่นนี้ กลุ่มพลังประชาชนก็ถูกบีบคั้นเสรีภาพขั้นพื้นฐาน กลุ่มชาวนา กรรมกร ถูกแบ่งแยกแล้วทำลาย สื่อมวลชนถูกควบคุม ขณะเดียวกันระบบเผด็จอำนาจโดยบุคคลบางกลุ่ม กลับช่วยเกื้อหนุนให้กลุ่มทุนการเงินและทุนอุตสาหกรรมข้ามชาติเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยร่วมกันกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ร่วมกันขยายบรรยากาศการลงทุนเสรี พร้อม ๆ กันนี้ก็ให้มีการบีบคั้นและทำลายการพัฒนาขององค์กรประชาชน เช่น สหภาพแรงงาน และกลุ่มเกษตรกร ฯลฯ ซึ่งน่าจะได้เติบโตตามธรรมชาติขึ้นมาคอยโต้พัฒนาการของทุนผูกขาด อันจะทำให้การกระจายผลได้จากการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างเป็นธรรม และสกัดกั้นความเหลื่อมล้ำอย่างรุนแรงที่ตามมาได้

นอกจากนี้การบีบคั้นพัฒนาการของระบบประชาธิปไตย ยังทำลายโอกาสที่ประชาชนจะกลั่นกรองเลือกสรรนักการเมือง และพรรคการเมือง เพราะประชาชนไม่มีโอกาสในการเลือกตั้งผู้แทนของเขาไปวางแผนนโยบายและบริหารประเทศ ดังนั้นนักการเมืองและพรรคการเมืองอันจะเป็นตัวแทนของประชาชนอันแท้จริงจึงยังไม่มีโอกาสพัฒนาขึ้นมาก่อนที่กลุ่มทุนผูกขาดจะเข้าไปมีอิทธิพลในพรรคการเมืองต่าง ๆ เมื่อกลุ่มผู้เผด็จอำนาจไม่สามารถจะบีบคั้นกระบวนการประชาธิปไตยได้อย่างเต็มที่ ก็เบี่ยงให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรขึ้นมาในช่วงเวลาที่สังคมไทยได้มีการพัฒนาที่ก้าวขึ้นสู่ทุนนิยมระดับสูงขึ้นไป และภาวะเช่นนี้ประชาชนก็เพิ่งจะเริ่มมีโอกาสเลือกนักการเมืองหรือพรรคการเมือง ดังนั้นปัญหา "เผด็จการทางรัฐสภาโดยกลุ่มทุนผูกขาด" จึงเป็นผลผลิตโดยตรงของระบบการเผด็จอำนาจ และย่อมไม่สามารถขจัดได้โดยการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งเบ็ดทอนให้ข้าราชการประจำกลุ่มหนึ่งสามารถรักษาระบบเผด็จอำนาจจนไว้ค่อไป มีแต่การสร้างสรรคประชาธิปไตยโดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพทั้งทาง เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ของประชาชนส่วนใหญ่ผู้ยากไร้ โดยการส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นอิสระขององค์กรประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันอย่างเป็นธรรมและเสรีในกระบวนการทางการเมืองและเศรษฐกิจเท่านั้น ที่เราจะมีหลักประกันได้ว่าสังคมไทยจะจำเวื้อและรุดหน้าไปบนเส้นทางประชาธิปไตยอันแท้จริงได้ ●

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล (SOLIDARITY FOR EVER)

บทกวีตลอดความมาจากบทเพลง SOLIDARITY FOR EVER แต่งโดย วรวิทย์ แชนปติน นักสหภาพแรงงาน, นักหนังสือพิมพ์ และกวีชาวอเมริกัน ในปี ค.ศ. 1915 บทเพลงนี้แต่งขึ้นหลังจากที่ผู้แต่งได้ไปช่วยเหลือคนงานเหมืองแร่ด้านหินที่หุบเขา คานสวาทันต์หุบเขาครั้งใหญ่ ผู้แต่งเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งของสหภาพแรงงานอุตสาหกรรมของโลก (Industrial Workers of the World) ซึ่งเป็นสหภาพแรงงานที่จัดขึ้นในปี 1905 ที่ชิคาโก เพื่อรวมคนงานทุกประเภท ทุกเพศ และทุกเชื้อชาติเข้าไว้ด้วยกัน

ในปัจจุบันบทเพลงนี้เป็นที่รู้จักและนิยมร้องกันในหมู่สมาชิกสหภาพแรงงานทั่วโลก เป็นบทเพลงที่นอกจากจะมีเนื้อหาดแล้วยังมีท่วงทำนองที่คลึกคลัก ปลูกเร้าจิตใจให้สามัคคีกัน โดยเฉพาะบทสร้อยที่มเนื้อหว่า

SOLIDARITY FOR EVER
SOLIDARITY FOR EVER
SOLITARITY FOR EVER
FOR THE UNION MAKES
US STRONG

วิทย์ากร เชียงกุล
อธิบายและถอดความ

เมื่อแรงบันดาลใจของพวกเขา ๖ ซึมซาบเข้าไปในสายเลือดของคนงาน ก็จะไม่อำนาจอะไรภายใต้ดวงอาทิตย์ที่จะเข้มแข็งไปกว่านี้อีกแล้ว

พลังใดในโลกนี้ ที่จะอ่อนแอไปกว่าพลังของคน สัน ไร่ ไม่ตอกที่ต่างคนต่างอยู่ตามลำพัง แต่การรวมกันเป็นสหภาพทำให้เราเข้มแข็ง

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล

เพราะว่าสหภาพ ๖ ทำให้เราเข้มแข็ง

เรามีอะไรที่เหมือนกับพวกกาฝากสังคมที่ละโมภหรือ ?

พวกเรามีแต่จะกดเราเป็นทาส และทำลายเราด้วยพลังของเขา

มีอะไรเหลือให้เราทำอีกเล่า ? นอกจากจะต้องจัดตั้งกันขึ้นมาและต่อสู้

เพราะว่าสหภาพ ๖ ทำให้เราเข้มแข็ง

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล

สามัคคีกันไว้ตลอดกาล

เพราะว่าสหภาพ ๖ ทำให้เราเข้มแข็ง

ไม่ใช่พวกเราหรือที่โลกทั้งทุ่ง, สร้างเมืองให้พวกเขาได้ทำมาค้าขาย ชุคแล้ว,

สร้างโรงงาน, วางรางรถไฟยาวเหยียดลึกลงสู่หลุม
เตี้ยวัน เราถูกทอดทิ้งให้ออกอยากร ในท่ามกลาง
ความมหัสจรรย์ที่เราได้สร้างขึ้น
สหภาพ ฯ เท่านั้นที่ทำให้เราเข้มแข็ง

(สร้อย)

โลกทั้งหมดซึ่งถูกรอบครองโดยผู้คนที่เกี่ยวข้องกับ
นั้น เป็นของเราและของเราเท่านั้น
เราเป็นคนวางรากฐานของเมือง เป็นผู้สร้างอาคาร
ระทำด้วยอิฐแต่ละก้อน
เมืองเป็นของเรา ไม่ใช่เพื่อที่เราจะเป็นทาสอยู่ภาย
ใต้นั้น แต่เพื่อที่จะเป็นนายและเจ้าของ
ขณะที่สหภาพ ฯ ทำให้เราเข้มแข็ง

(สร้อย)

พวกเขาสามารถควบคุมคนนับล้านที่ไม่เคยรู้ความ
จริง ให้สร้างความมั่งคั่งให้กับเขาได้โดยเขาเอง
ไม่ต้องลงแรงให้เหนื่อยยาก
ถ้าหากไม่ใช่ด้วยมันสมองและกล้ามเนื้อของเราแล้ว
วงล้อเครื่องจักรก็จะหมุนไม่ได้แม้แต่วงเดียว
เราสามารถทำลายอำนาจที่เย่อหยิ่งของพวกเขา
และช่วงชิงเสรีภาพ เมื่อเราเรียนรู้ว่า
การรวมตัวกันเป็นสหภาพ ฯ ทำให้เราเข้มแข็ง

(สร้อย)

ในมือของเรา มีอำนาจที่ยิ่งใหญ่กว่าทองคำที่พวกเขา
เขาก็ที่คนไว้
ยิ่งใหญ่กว่ากำลังของกองทัพสหภาพ ฯ
เราสามารถทำลายอำนาจที่เย่อหยิ่งของพวกเขา
และช่วงชิงเสรีภาพของเรา
เมื่อเรียนรู้ว่าสหภาพ ฯ ทำให้เราเข้มแข็ง

(สร้อย)

โปรดแก้ไขความผิดพลาดก่อนอ่าน

“บทวิเคราะห์สหพันธ์ชาวนาชาวไร่แห่งประเทศไทย : การเคลื่อนไหวของชาวนาไทยยุคประชาธิปไตยเบิกบาน”

สืบเนื่องมาจากการสับสนในการพิมพ์คัดสำเนาต้นฉบับจากฉบับร่างลายมือของผู้เขียน จึงเกิดความผิดพลาดทำให้มีความคลาดเคลื่อนสลับตำแหน่งข้อความกันขึ้นในบทความ หน้า 33, 34, 35

ดังนั้นเพื่อให้ท่านอ่านเนื้อความได้อย่างถูกต้องตามเนื้อหาของท้องเรื่อง เมื่อท่านผู้อ่าน อ่านมาถึงย่อหน้าสุดท้าย ของหน้า 33 จนจบข้อความ “...ผู้นำสหพันธ์ ฯ ระดับประเทศกล่าวถึงเหตุการณ์ตอนนั้นไว้ว่า” แล้วจะต้องข้ามไปอ่านต่อที่หน้า 35 บรรทัดแรก เริ่มจากข้อความที่ว่า “...ช่วงภาคเหนือมีการเลือกตั้งซ่อม เขา (พรรค...” เรื่อยไปจนจบข้อความ “...โดยเฉพาะลูกเสือชาวบ้าน ผู้ปฏิบัติงานของนักศึกษากล่าวถึงเรื่องนี้ไว้” แล้วจึงกลับไปต่อข้อความในหน้า 33 ต่อ (โดยโปรดแก้คำผิด จากคำ “บทความ” เป็นคำว่า “บทบาท” ด้วย) เรื่อยไปจนจบหน้า 34

และเมื่ออ่านมาถึงหน้า 35 ก็ให้เว้นข้อความที่อ้างถึงในย่อหน้าที่กล่าวแล้วนั้นไป จึงจะเป็นข้อความต่อเนื่องที่ถูกต้องตามเนื้อหา ขอโปรดแก้ไขใจความนี้ด้วย

จึงเรียนมาด้วยความเสียใจและขอภัยเป็นอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้

บรรณาธิการ

และโปรดแก้ไขเพิ่มเติมเชิงอรรถท้ายบทความเดียวกันด้วย

- 1) เชิงอรรถที่ 22 บทความของรฐ แมคเว ทกบีพิมพ์ ให้เติม 1980 ลงก่อนเลขหน้า (p.7)
- 2) เชิงอรรถที่ 49 กับ 50 สลับกัน ที่ถูกต้องคือเชิงอรรถที่ 49 เป็น “อ้างจากฝ่ายวิชาการ...” และที่ 50 จึงเป็น “อ่านวยชัย...”
- 3) เชิงอรรถที่ 72 ที่วางไว้ให้เติม “เพ็งอ้ง, หน้า 16.”
- 4) เชิงอรรถที่ 75 มหaxon 1:9 (6 ธันวาคม 2517), หน้า 16.

ขอภัยในความไม่สะดวก